

Sygn. akt III KRS 21/10

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Jaśkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Kwaśniewski

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z odwołania M. A.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 27 lipca 2010 roku

w sprawie nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego,
z udziałem Stowarzyszenia Sędziów Polskich "Iustitia"

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 3 lutego 2011 r.,

oddala odwołanie.

Uzasadnienie

Adwokat M. A. wniósł odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 27 lipca 2010 r. , odmawiającej przedstawienia jego kandydatury Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w [...] .

W uzasadnieniu zaskarżonej uchwały Rada podniosła, że kandydat w 2002 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu [...], uzyskując tytuł magistra prawa z oceną dobrą. Po odbyciu aplikacji sądowej we wrześniu 2005 r. złożył egzamin sędziowski, uzyskując ocenę bardzo dobrą. Z dniem 1 listopada 2005 r. został mianowany asesorem sądowym. Minister Sprawiedliwości pismem z dnia 12 marca 2009 r. wypowiedział kandydatowi stosunek służbowy asesora sądowego i z dniem 30 czerwca 2009 r. uległ rozwiązaniu stosunek pracy. Uchwałą Okręgowej Rady Adwokackiej, a następnie – w związku z decyzją o przeniesieniu siedziby zawodowej do S. – został wpisany na listę adwokatów /.../ Izby Adwokackiej uchwałą Okręgowej Rady Adwokackiej z dnia 6 listopada 2009 r. Od dnia 16 listopada 2009 roku wykonuje zawód w kancelarii adwokackiej w S. M. A. zgłosił swoją kandydaturę na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Rejonowym, będąc jedynym kandydatem (w chwili złożenia wniosku zajmował stanowisko asesora).

Oceniając kandydata sędziego Sądu Okręgowego W. H., wizytator ds. rodzinnych, ocenił pozytywnie jego wiedzę zawodową, merytoryczną stronę pracy orzeczniczej oraz stabilność orzecznictwa. Stwierdził także brak właściwego zorganizowania pracy przez kandydata i nieterminowość w podejmowaniu pierwszych czynności w sprawach wpływających do jego referatu, co z uwagi na wielość i stopień uchybień nie pozwala przyjąć, że kandydat daje gwarancje właściwego wykonywania obowiązków sędziego sądu rejonowego. Według oceny sędziego Sądu Okręgowego M. Ś., wizytatora ds. karnych, wiedza, umiejętności i doświadczenie kandydata dają podstawy do uznania, że będzie prawidłowo wykonywał obowiązki sędziego sądu rejonowego. Prezes Sądu Rejonowego /.../, powołując się na opinie przewodniczących dwóch wydziałów i wyniki kontroli spraw prowadzonych przez kandydata stwierdziła, że wykonuje on swoje obowiązki nieprawidłowo, a także niewłaściwie odnosi się do niej jako Prezesa Sądu.

Kolegium Sądu Okręgowego jednomyślnie negatywnie zaopiniowało kandydaturę. Na Zgromadzeniu Przedstawicieli Sędziów Okręgu Sądu Okręgowego odbytym dnia 7 października 2008 r. kandydat uzyskał 33 głosy „za”, 40 głosów „przeciw” oraz 19 głosów „wstrzymujących się”. Minister Sprawiedliwości negatywnie ocenił kandydata mając na uwadze niski wskaźnik załatwalności spraw

w miesiącu i liczne przypadki bezczynności w sprawach przekazanych do jego referatu. Uchwałą z dnia 7 stycznia 2009 r. Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła nie przedstawić M. A. Prezydentowi Rzeczypospolitej z wnioskiem o powołaniu do pełnienia urzędu sędziego Sądu Rejonowego.

Po rozpoznaniu odwołania kandydata od tej uchwały Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09 uchylił zaskarżoną uchwałę i sprawę przekazał Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania. Zdaniem Sądu Najwyższego zaskarżona uchwała naruszyła § 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa i postępowania przed Radą (Dz.U. Nr 219, poz. 1623).

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Rada podjęła uchwałę będącą przedmiotem niniejszego postępowania przed Sądem Najwyższym. Podejmując ponownie uchwałę negatywną dla kandydata Rada oparła się na wynikach przeprowadzonego przez nią uzupełniającego postępowania dowodowego. Opinia sędziego Sądu Okręgowego E. B. – sędziego wizytatora ds. cywilnych potwierdziła występującą w 60% skontrolowanych przez nią spraw bezczynność ze strony kandydata, dochodzącą nawet do kilku miesięcy. W jednej sprawie, w której kandydat był referentem, Sąd Apelacyjny stwierdził przewlekłość postępowania i zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego n a rzecz strony kwotę 2000 zł. W innych sprawach były składane uzasadnione skargi administracyjne.

Dnia 8 marca 2010 r. Rada odbyła rozmowę z SSO W. H., który podtrzymał swoją wcześniejszą negatywną opinię o kandydacie, wynikającą z nieterminowości i przewlekłości prowadzonych postępowań.

Prezes Sądu Okręgowego K. J. podczas rozmowy przeprowadzonej z Radą dnia 8 marca 2010 r. stwierdził, że w trakcie rozmowy z kandydatem podczas wizyty w Sądzie Rejonowym spytał go o złożoną przez niego skargę. Kandydat zaprzeczył faktowi złożenia skargi, co było nieprawdą. Kandydat nie wykonał zarządzenia Prezesa Sądu Rejonowego twierdząc później, że było ono antydatowane. Stało się to podstawą do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, w którym Sąd Apelacyjny– Sąd Dyscyplinarny uznał Kandydata za winnego przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 Prawa o ustroju sądów powszechnych i

odstąpił od wymierzenia kary dyscyplinarnej. Po rozpoznaniu odwołania kandydata Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny uchylił ten wyrok i postępowanie umorzył, (wyrok z dnia 17 września 2009 r.). Przyczyną umorzenia była zmiana Prawa o ustroju sądów powszechnych polegająca na likwidacji instytucji asesora sądowego, wskutek czego kandydat już nie podlegał odpowiedzialności dyscyplinarnej. Sąd Najwyższy stwierdził także, iż wyrok Sądu Apelacyjnego podlegałby uchyleniu, sprawa byłaby przekazana do ponownego rozpoznania. Dnia 5 stycznia 2009 r. w siedzibie Rady została odbyta rozmowa z Kandydatem, który złożył także obszernie wyjaśnienia na piśmie.

Podejmując zaskarżoną uchwałę Rada miała na uwadze powołany wyrok Sądu Najwyższego, wyjaśnienia Kandydata oraz wyniki głosowań na Kolegium Sądu i Zgromadzeniu Ogólnym, a także analizą opinii organów sądowych i okoliczności, w jakich zostały podjęte. Rada uwzględniła także opinie sędziów wizytatorów, postępowanie dyscyplinarne kandydata, fakt jego lekceważącego stosunku wobec zastrzeżeń zgłaszanych do jego pracy, znaczne opóźnienia w prowadzonych sprawach i skazaniu kandydata wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego za wykroczenie z art. 97 Kodeksu wykroczeń. W konkluzji Rada stwierdziła, że Kandydat nie spełnia przesłanki nieskazitelności charakteru, czego wymaga art. 61 § 1 pkt 2 Prawa o ustroju sądów powszechnych. Na posiedzeniu Rady dnia 27 lipca 200 r. wszyscy jej członkowie (14 osób) głosowali przeciwko przedstawieniu Kandydata Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego.

W odwołaniu od tej uchwały M. A. zarzucił naruszenie:

1. art. 60 Konstytucji poprzez oparcie zaskarżonej uchwały na pozaustawowych i nieznanych kryteriach dostępu do służby sędziowskiej;
2. art. 61 ust.1 pkt 2 u.s.p. poprzez jego błędną wykładnię w ten sposób, że pojęcie „nieskazitelności charakteru” nie jest pojmowane jako zespół moralnych cech człowieka ocenianych w kilkuletniej chociaż perspektywie, lecz opiera się na incydentalnych zdarzeniach w życiorysie kandydata oraz arbitralnie ferowanych ocenach co do

nastawienia kandydata do obowiązków służbowych i związanej z nimi odpowiedzialności,

3. § 23 ust. 1 pkt 2 i § 20 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa oraz postępowania przed Radą poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i nieuwzględnienie opinii Prezesa Sądu Rejonowego /.../ o kandydacie oraz tym samym brak wszechstronnego rozpatrzenia sprawy,
4. § 23 rozporządzenia poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i oparcie zaskarżonej uchwały na dokumentacji nieprzewidzianej w tym przepisie tj. na bliżej nieokreślonym wyroku nakazowym Sądu Rejonowego i bliżej nieznanym protokole zeznań nieznanego świadka wykroczenia,
5. art. 2 i 60 Konstytucji w zw. z § 23 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i oparcie zaskarżonej uchwały na opinii kolegium wydanej bez uprzedniego zapoznania kandydata z negatywną opinią sędziego wizytatora i po przedstawieniu informacji w sprawie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego (które obecnie się nie toczy) bez możliwości ustosunkowania się do nich kandydata,
6. art. 2 i 60 Konstytucji w zw. z § 23 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i oparcie zaskarżonej uchwały na wyciągu z protokołu właściwego zgromadzenia sędziów okręgu w zakresie głosowania nad kandydaturą skarżącego, podczas gdy ta kandydatura przedstawiona została w sposób dyskryminujący, z naruszeniem prawa a wyniki głosowania po ich ogłoszeniu były następnie „prostowane”,
7. § 23 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w zw. z art. 57 § 3 i art. 58 § 2 u.s.p. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i oparcie zaskarżonej uchwały na uzupełniającej opinii sędzi wizytatora E. B., podczas gdy opinia ta winna być wcześniej podstawą oceny kolegium i zgromadzenia sędziów – i odwrotnie - naruszenie § 23 ust. 1 pkt 3 i 4 rozporządzenia w zw. z art. 57 § 3 i art. 58 § 2 u.s.p. poprzez

oparcie uchwały na wyniku głosowania kolegium i zgromadzenia, które wcześniej nie zostało zapoznane z opinią sędzi B.,

8. § 20 ust. 1 rozporządzenia poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i nierozważenie jaki wpływ na ocenę kandydaty skarżącego miał sposób jej przedstawienia na kolegium i zgromadzeniu, fakt że podana wówczas informacja o postępowaniu dyscyplinarnym jest nieaktualna, nierozważeniu uwag kandydata do warunków pracy, do opinii sędziów wizytatorów, nierozważeniu wszechstronnie nieskazitelnosci charakteru skarżącego, brak oceny mocy dowodowej w/w wyroku nakazowego i zeznań świadka, pozbawienia skarżącego prawa do złożenia wyjaśnień w tym zakresie,
9. art. 2 Konstytucji w zw. z § 17 ust. 1 rozporządzenia poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przy ponownym rozpoznawaniu sprawy wyznaczenie tego samego składu osobowego Zespołu oraz referenta spośród tego Zespołu,
10. art. 2 Konstytucji w zw. z § 18 ust. 2 rozporządzenia poprzez zlecenie uzupełniającej oceny kwalifikacji skarżącego Prezesowi Sądu Okręgowego.

Wymienione powyżej naruszenia przepisów o charakterze proceduralnym mogły mieć wpływ na błędne ustalenie zawinionego zaniedbywania obowiązków służbowych przez skarżącego oraz ocenę jego charakteru, a ponadto miały wpływ na wyniki oceny Kolegium i Zgromadzenia, a w konsekwencji treść zaskarżonej uchwały.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odwołanie jest nieuzasadnione. Część jego zarzutów jest niedopuszczalna na mocy art. 398²⁰ k.p.c. w związku z art. 13 ust. 6 ustawy z dnia 27 lipca 2010 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (jednolity tekst: Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 67 ze zm.) i dlatego nie podlega rozpatrzeniu. Przepis art. 398²⁰ zdanie drugie k.p.c. stanowi, że nie można oprzeć skargi kasacyjnej (co odpowiednio stosuje się do

odwołania od uchwały KRS) od orzeczenia wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy na podstawach sprzecznych z wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy. Wynika stąd, że zarzuty 1 i 2 nie mogą być rozpoznawane, jako że kryteria dostępu do służby sędziowskiej zostały poddane wykładni Sądu Najwyższego w pierwszym wyroku wydanym w niniejszej sprawie (III KR 13/09). Natomiast zgodnie z art. 386 § 6 w związku z art. 398²¹ k.p.c. Sąd Najwyższy, przy ponownym rozpoznaniu sprawy, jest związany oceną prawną wyrażoną w poprzednim wyroku tego Sądu. W poprzednim wyroku (III KRS 13/09) Sąd Najwyższy wyraził ocenę, że może on uwzględniać zarzuty dotyczące postępowania przednominacyjnego (czyli postępowania poprzedzającego postępowanie przed Radą) jedynie w związku z zarzutem naruszenia przez Radę § 20 rozporządzenia. Z tej przyczyny zarzuty 5, 6, 7 i 10 nie mogą być uwzględnione. Skarżący nie wykazał (zarzuty 3 i 4), aby oparcie się przez Radę na nieokreślonym wyroku nakazowym i zeznaniach nieznanego świadka oraz pominięcie opinii Prezesa Sądu Rejonowego /.../ miało wpływ na treść jej rozstrzygnięcia. Skarżący nie zaprzeczył tym okolicznościom ani nie twierdzi, że nie były one mu znane, zarzut jest zatem nieuzasadniony. Zarzut 8 jest także nieuzasadniony, gdyż kwestia postępowania dyscyplinarnego skarżącego została wszechstronnie rozważona w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały. Zarzut 9 nie ma podstaw w obowiązujących przepisach, które nie wprowadzają wymogu, aby zespół przygotowujący sprawę na posiedzenie plenarne Rady (§ 17 rozporządzenia) działał w innym składzie niż zespół działający przy pierwszym rozpoznawaniu kandydatury skarżącego. Nie wynika to także z zasad ustrojowych (art. 2 Konstytucji), jako że organ podejmujący decyzję (pełen skład Rady) i tak działa w tym samym składzie osobowym.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy o KRS.